

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2008 No. 3143

Rheoliadau Atal Llygredd Nitradau (Cymru) 2008

RHAN 4

Y gofynion ar gyfer cynydau

Cynllunio'r modd y mae gwartaith nitrogen yn cael ei daenu

14.—(1) Rhaid i feddiannydd daliad sy'n bwriadu taenu gwartaith nitrogen—

- (a) cyfrifo faint o nitrogen yn y pridd sy'n debyg o fod ar gael i'w amsugno gan y cnwd yn ystod y tymor tyfu (“y cyflenwad nitrogen yn y pridd”);
- (b) cyfrifo'r maint gorau posibl o nitrogen y dylid ei daenu ar y cnwd, gan gymryd i ystyriaeth faint o nitrogen sydd ar gael o'r cyflenwad nitrogen yn y pridd; ac
- (c) llunio cynllun ar gyfer taenu gwartaith nitrogen ar gyfer y tymor tyfu hwnnw.

(2) Yn achos unrhyw gnwd nad yw'n laswelltir parhaol, rhaid i'r meddiannydd wneud hyn cyn taenu unrhyw wrtaith nitrogen am y tro cyntaf er mwyn ffrwythlonni cnwd sydd wedi'i blannu neu y bwriedir ei blannu.

(3) Yn achos glaswelltir parhaol, rhaid i'r meddiannydd wneud hyn bob blwyddyn gan ddechrau ar 1 Ionawr cyn taenu gwartaith nitrogen am y tro cyntaf.

(4) Rhaid i'r cynllun fod ar ffurf barhaol.

(5) Rhaid i'r cynllun gofnodi—

- (a) cyfeirnod neu enw'r cae perthnasol;
- (b) y rhan o'r cae a blannwyd neu y bwriedir ei phlannu; ac
- (c) y math o gnwd.

(6) Yn achos y rhan a blannwyd neu y bwriedir ei phlannu, rhaid i'r cynllun gofnodi—

- (a) y math o bridd;
- (b) y cnwd blaenorol (os glaswellt oedd y cnwd blaenorol, a oedd yn cael ei reoli drwy ei dorri neu ei bori);
- (c) y cyflenwad nitrogen yn y pridd wedi'i gyfrifo'n unol â pharagraff (1) a'r dull a ddefnyddiwyd i gadarnhau'r ffigur hwn;
- (ch) y mis y rhagwelir y caiff y cnwd ei blannu;
- (d) y cynnyrch a ragwelir (os yw'n gnwd â'r); ac
- (dd) y maint gorau posibl o nitrogen y dylid ei daenu ar y cnwd, gan gymryd i ystyriaeth faint o nitrogen sydd ar gael o'r cyflenwad nitrogen yn y pridd.

Yr wybodaeth ychwanegol sydd i'w chofnodi yn ystod y flwyddyn

15.—(1) Cyn taenu tail organig, rhaid i'r meddiannydd gyfrifo bob tro faint o nitrogen o'r tail hwnnw sy'n debyg o fod ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y caiff ei daenu ynddo.

- (2) Rhaid i'r meddiannydd, cyn taenu'r tail organig, gofnodi—
- (a) y rhan y taenir y tail organig arni;
  - (b) faint o dail organig sydd i'w daenu;
  - (c) y dyddiad arfaethedig ar gyfer taenu (y mis);
  - (ch) y math o dail organig;
  - (d) cyfanswm y nitrogen sydd yn y tail organig; ac
  - (dd) cyfanswm y nitrogen sy'n debyg o fod ar gael o'r tail y bwriedir ei daenu i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y caiff ei daenu.
- (3) Yn achos gwrtaiith a weithgynhyrchwyd, rhaid i'r meddiannydd gofnodi—
- (a) y maint y mae ei angen (hynny yw, y maint gorau posibl o nitrogen y mae ei angen ar y cnwd gan ddiynnu faint o nitrogen a fydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o unrhyw dail organig a daenir); a
  - (b) y dyddiad arfaethedig ar gyfer taenu (y mis);

Cyfanswm y nitrogen sydd i'w daenu ar ddaliad

16. Ni waeth beth fo'r ffigur yn y cynllun, rhaid i feddiannydd sicrhau na fydd cyfanswm—
- (a) y nitrogen o wrtaith a weithgynhyrchwyd, a
  - (b) y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail da byw yn y tymor tyfu y caiff ei daenu ynddo,

a daenir ar y cnydau canlynol, wedi'i gyfrifo'n unol â rheoliad 17, yn fwy na'r terfynau canlynol mewn unrhyw gyfnod o ddeuddeng mis (y ffigur yn yr ail golofn, wedi'i addasu'n unol â'r nodiadau i'r tabl a'i luosi â'r arwynebedd cyfan mewn hectarau o'r cnwd hwnnw a heuir ar y daliad, yw cyfanswm y nitrogen y caniateir ei daenu ar unrhyw gnwd penodol).

Uchafswm y Nitrogen

<i>Y cnwd</i>	<i>Faint o nitrogen a ganiateir (kg)^(a)</i>	<i>Cynnyrch safonol(tunnell/ha)</i>
Gwenith a heuir yn yr hydref neu'n gynnar yn y gaeaf	220 ^{(b)(c)(ch)}	8.0
Gwenith a heuir yn y gwanwyn	180 ^{(c)(ch)}	7.0
Haidd y gaeaf	180 ^{(b)(c)}	6.5
Haidd y gwanwyn	150 ^(c)	5.5
Rêp had olew y gaeaf	250 ^(d)	3.5
Betys siwgr	120	dd/g
Tatws	270	dd/g
Indrawn porthi	150	dd/g
Ffa maes	0	dd/g
Pys	0	dd/g
Glaswellt	330 ^(dd)	dd/g

Nodiadau

- (a) Caniateir 80 kg ychwanegol yr hectar ar gyfer pob cnwd a heuir mewn caeau os yw slwtsh gwellt neu slwtsh papur wedi'i ddodi ar y cnwd presennol neu'r cnwd blaenorol.
- (b) Caniateir 20 kg ychwanegol yr hectar ar gaeau â phridd tenau (ac eithrio priddoedd tenau sy'n gorwedd ar dywodfaen).
- (c) Caniateir 20 kg ychwanegol yr hectar am bob tunnell y mae'r cynnyrch a ddisgwyliwyd yn uwch na'r cynnyrch safonol.
- (ch) Caniateir 40 kg ychwanegol yr hectar ar gyfer amrywogaethau gwenith melino.
- (d) Mae hyn yn cynnwys uchafswm o 30 kg yr hectar yn yr hydref (caniateir hyn fel esemptiad i'r cyfnod gwaharddedig ar gyfer gwrtaith nitrogen a weithgynhyrchwyd) ac uchafswm o 220 kg yr hectar yn y gwanwyn. Caniateir i'r maint ar gyfer y gwanwyn gael ei gynyddu hyd at 30 kg yr hectar am bob hanner tunnell y bydd y cynnyrch a ddisgwyliwyd yn fwy na'r cynnyrch safonol.
- (dd) Caniateir 40 kg ychwanegol yr hectar ar gyfer glaswellt a dorri'r o leiaf deirgwaith y flwyddyn. O 1 Ionawr 2012 bydd maint y nitrogen a ganiateir yn gostwng i 300 kg yr hectar.

Cyfrifo faint o nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail da byw

17.—(1) At ddibenion rheoliad 16, rhaid i'r meddiannydd gadarnhau'n gyntaf gyfanswm y nitrogen yn y tail, naill drwy ddefnyddio'r tabl yn Atodlen 2 neu drwy samplu a dadansoddi'n unol â'r Atodlen honno.

(2) Pan fo cyfanswm y nitrogen yn y tail wedi'i gadarnhau, rhagdybir bod y canrannau a ganlyn yn cadarnhau faint o nitrogen yn y tail sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y caiff ei daenu ynddo.

Y ganran sydd ar gael

<i>Y math o dail da byw</i>	<i>Faint o nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y caiff ei daenu ynddo</i>	
	<i>Tan 1 Ionawr 2012</i>	<i>O 1 Ionawr 2012</i>
Slyri gwartheg	20%	35%
Slyri moch	25%	45%
Tail dofednod	20%	30%
Tail da byw eraill	10%	10%